

Turecko, teroristé a NATO

- CZ24 News | 9. července 2022

TURECKO: Turecko, které se [údajně](#) chystá k dalšímu vojenskému vpádu do Sýrie, se zjevně chystá tropit ještě další problémy.

Zatímco pokračuje ruská invaze na Ukrajinu, tak o členství v NATO požádaly dva severské státy: Švédsko a Finsko.

Turecko coby člen NATO však prohlásilo, že je proti jejich členství v NATO kvůli jejich údajné podpoře "terorismu". 25. května 2022 [dorazily do Ankary](#) delegace Švédska a Finska, aby se pokusily vyřešit turecké námitky proti jejich vstupu do vojenské aliance.

Turecký prezident Recep Tayyip Erdoğan generálnímu tajemníkovi NATO Jensi Stoltenbergovi [řekl](#): "Turecko nemůže na členství Švédska a Finska v NATO pohlížet pozitivně, dokud tyto země neprokáží, že budou solidární s Tureckem v zásadních otázkách, zejména v boji proti terorismu."

21. května 2022 Erdoğan v telefonickém hovoru se švédskou premiérkou Magdalenou Andersson [prohlásil](#), že "by Švédsko mělo ukončit politickou, finanční a zbrojní podporu teroristických organizací."

Erdoğan dodal: "Turecko očekávalo, že Švédsko podnikne konkrétní a vážně míněné kroky, které prokáží, že sdílí obavy Turecka ohledně teroristické organizace [PKK](#) (*Partiya Karkerên Kurdistan, Strana kurdských pracujících*) a jejich odnoží v Sýrii a Iráku."

Erdoğan také telefonicky hovořil s finským prezidentem Saulim Niinistöm a v tomto rozhovoru mimo jiné [řekl](#), že "smýšlení, které přehlíží teroristické organizace, představující hrozbu pro spojence v rámci NATO, by nebylo v souladu s duchem spojenectví a přátelství."

23. května 2022 Erdoğan [oznámil](#): "Náš přístup k rozšiřování NATO vychází z našeho principiálního postoje k boji proti terorismu."

Takzvaní "teroristé", na které Erdoğan odkazuje, jsou kurdští politici, političtí aktivisté a uprchlíci, kteří žijí ve Švédsku a Finsku. Zejména ti, kteří bojují za politickou rovnoprávnost a oficiální uznání Kurdů v Turecku a Sýrii. Turecká vláda chce, aby Švédsko a Finsko tyto osoby vydalo do Turecka.

Švédsko a Finsko se také nestavěly proti kurdským bojovníkům v Sýrii a Iráku, kteří jsou spojenci USA a účinně bojovali proti ISIS. Erdoğanův režim nicméně tyto bojovníky označuje jako "teroristy" a chce, aby proti nim Západ bojoval.

O politický azyl ve Švédsku a Finsku také požádalo mnoho občanů Turecka. A to od doby, kdy Erdoğanova vláda začala tvrdě zasahovat proti skutečným (i domnělým) podporovatelům Fethullaha Gülena (islámského učence a bývalého Erdoğanova spojence, který žije v USA) na základě údajné organizace pokusu o vojenský převrat v roce 2016. Turecko také prohlásilo takzvané gülenisty za "teroristy" a požádalo vlády Švédska a Finska o jejich vydání. Turecká média 16. května 2022 [uvedla](#), že podle ministerstva spravedlnosti "Švédsko a Finsko odmítly žádost Turecka o vydání osob napojených na PKK a [Gülenovu teroristickou skupinu](#) (*Fethullahçı Terör Örgütü, FETÖ*)".

Skutečné džihádisty ovšem Erdoğanův režim za teroristy nepovažuje a dokonce je aktivně podporuje. Média například přinesla důkazy o úzkém vztahu Erdoğanovy vlády s Islámským státem (ISIS). To zahrnuje využívání tureckého území k cestě do Iráku a Sýrie a obchodní vztahy s Tureckem. 29.

června 2016 deník *The New York Times* [uvedl](#):

“Od začátku vzestupu Islámského státu přes chaos syrské války hrálo Turecko v příběhu této skupiny ústřední, i když komplikovanou, roli. Turecko Islámskému státu po léta sloužilo jako týlová základna, přestupní stanice a bazar.”

“Klíčový význam Turecka pro zahraniční dobrovolníky, kteří se snaží dostat přes Turecko do Islámského státu, je zřejmý ze soudních dokumentů i zpravodajských záznamů. Ve Spojených státech i v západní Evropě byly zatčeny desítky mladých mužů a žen poté, co si zarezervovaly letenky do Istanbulu. Tato destinace se stala synonymem pro záměr připojit se k ISIS, protože přes istanbulské Atatürkovo letiště prošlo velké množství zahraničních bojovníků.”

“Od roku 2015 proto ISIS radil rekrutům, aby si místo toho rezervovali letenky pro okružní cestu po plážových letoviscích v jižním Turecku a aby několik dní předstírali, že jsou turisté.”

Profesor historie Mordechai Kedar [podrobně popsal](#) spolupráci Turecka s ISIS v eseji publikované v roce 2020:

“ISIS se tak rychle stal fungujícím státem převážně díky jeho vztahu s tureckým prezidentem Erdoğanem.”

“ISIS měl v průběhu let silné spojení s Tureckem, ať už prostřednictvím svého ropného průmyslu nebo díky ochotě chránit hledané členy Muslimského bratrstva. Tento ‘sousedský’ vztah byl pro úspěch ISIS zásadní a stále se odráží v tureckém rozhodovacím procesu.”

Mordechai Kedar dále [napsal](#), že turecká spolupráce s ISIS byla nejzřetelnější v oblasti financí, dobrovolníků a taktiky:

“V roce 2014 bylo oznámeno, že ISIS obsadil ropná pole v Iráku a Sýrii a vytěžil a prodal velké množství surové ropy, čímž si upevnil kontrolu nad dodávkami ropy v regionu. Předpokládá se, že ropu přepravoval ISIS do Turecka v cisternách. Turecko pak prodalo ropu dalším zemím jako by byla iráckého a syrského původu a část výnosů sdílelo s ISIS.”

“Z islámských zemí, Evropy, Ameriky, Afriky, Austrálie a dokonce i z Izraele odešly do Islámského státu tisíce muslimských dobrovolníků, kteří se ztotožnili s cíli a metodami ISIS. Naprostá většina dorazila do Turecka legálně a odtamtud odcestovala do Sýrie a Iráku. Turecké úřady, které si byly vědomy toho, že tito lidé procházejí Tureckem, aby se připojili k ISIS, neudělaly nic, aby je zastavily.”

“Z mnoha zdrojů bylo hlášeno, že turecká zpravodajská služba syrským džihádistům nezákonně dodávala zbraně. V srpnu 2014 jeden velitel ISIS deníku *Washington Post* řekl: ‘Většina bojovníků, kteří se k nám připojili na začátku války, přišla přes Turecko, stejně jako naše vybavení a zásoby.’”

Uniklá oficiální turecká zpráva [odhalila](#), jak ve stejné době bojovníci ISIS dostávali turecké občanství

a podrobně popsala, jak džihádistická skupina používala Turecko k praní peněz a k nákupu základních potřeb.

Turecko je také domovem teroristů z Hamásu. Podle [zpráv](#) z roku 2020 Turecko udělilo občanství vysoce postaveným operativcům Hamásu. Izraelská [zpráva](#) zveřejněná v lednu 2022 poznamenala:

“Hamás má své ústředí v Istanbulu, kde rekrutuje izraelské a palestinské Araby pro zpravodajskou práci a provádění teroristických útoků. Vysoký představitel Hamásu Salah al-Arouri, kterého Turecko na žádost Izraele údajně deportovalo, nadále své lidi v Turecku řídí a dokonce organizuje jejich vojenský výcvik a cvičné střelby. Velitelství Hamásu také dohlíží na rozvoj námořních schopností a raketových dovedností Hamásu, stejně jako na kybernetické válčení, vývoj nových zbraní a převod iránských peněz.”

Turecká vláda podporuje také džihádisty v Sýrii. Turecko prostřednictvím místních džihádistických skupin okupovalo části severní Sýrie včetně Afrínu a Idlibu. Kurdské [Lidové obranné jednotky](#) (*Yekîneyên Parastina Gel*, YPG) – které tvoří [nedílnou součást](#) boje proti ISIS pod vedením USA, ale které turecká vláda uvádí jako “teroristickou organizaci” – převzaly kontrolu nad Afrínem poté, co se syrské vládní síly z města v roce 2012 stáhly. Tehdy byla vyhlášena faktická autonomní kurdská vláda. V roce 2015 vznikla skupina spojenců USA s názvem [Syrské demokratické síly](#) (*Syrian Democratic Forces*, SDF), jejímž členem je i YPG.

Turecko útočí na americké spojence v boji proti ISIS prostřednictvím vojenských invazí, jako byla “operace Olivová ratolest” v roce 2018 a “operace Pramen míru” v roce 2019. Po “operaci Pramen míru” zavedlo Švédsko restriktce na obchodování s tureckým obranným průmyslem. Erdoğan švédské premiérce Magdaleně Andersson [řekl](#), že pokud se Švédsko chce stát členem NATO, tak by tato omezení “měla být zrušena”.

Turecká “operace Olivová ratolest” proti Afrínu začala 20. ledna 2018 a skončila 18. března 2018 porážkou YPG ze strany turecké armády a jejích islamistických pomocníků. Turečtí islamističtí spojenci se v Afrínu od té doby dopustili mnoha zločinů namířených proti civilistům, včetně křesťanů, jezídů a Kurdů. Tyto zločiny zahrnují vydírání, zadržování, únosy, znásilnění, mučení a vraždy. Některé z těchto zločinů [zdokumentoval](#) investigativní novinář Jonathan Spyer. Napsal, že “zprávy ministerstva zahraničí USA, OSN a nevládních organizací uvádějí opakující se vzorec vážného porušování lidských práv, napadání a útoků na ženy.”

Ve zprávě amerického ministerstva zahraničí “[2020 Country Report on Human Rights Practices: Syria](#)” je [uvedeno](#):

“ISIS a ozbrojené opoziční síly, jako je Tureckem podporovaná [Syrská národní armáda](#) (*Syrian National Army*, SNA), údajně během roku zatkly, zadržely, mučily, zabily a jinak zneužily četné kurdské aktivisty a další jednotlivce i členy Syrských demokratických sil. [COI](#) (*Country of Origin Information*) informoval o konzistentním rozeznatelném vzorci zneužívání silami SNA namířeném proti kurdským obyvatelům v Afrínu a Ras al-Ayn, včetně případů zadržování, zabíjení, bití a únosů, vedle všudypřítomného rabování a přivlastňování domů civilistů.”

“COI, [STJ](#) (*Syrians for Truth and Justice*), [VDC](#) (*Violations Documentation Center*) a další pozorovatelé zdokumentovali trend únosů žen v Afrínu prováděných bojovníky opozičních sil podporovaných Tureckem. Některé ženy byly nezvěstné celé roky.”

Uvádí se také, že Turecko je mocností stojící za odnožemi Al-Káidy v Idlibu jako je [Tahrír al-Šám](#) (*Hay'at Tahrír aš-Šām*, HTS, česky je také označovaná jako "Organizace pro osvobození Levanty"). [Podle](#) washingtonského think tanku *Center for Strategic and International Studies*:

"V květnu 2018 byla HTS přidána na seznam zahraničních teroristických organizací ministerstva zahraničí ke svému předchůdci Frontě an-Nusrá. Dnes můžeme HTS považovat za převážně místní syrskou teroristickou organizaci, která si navzdory jejímu veřejnému odštěpení od Al-Káidy v roce 2017 zachovává salafisticko-džihádistickou ideologii."

[Studie](#) think tanku *Middle East Institute* z roku 2021 podrobně popsala, jak Turecko a HTS společně okupují a využívají části severozápadní Sýrie:

"Nejvýznamnější posun v hospodářské politice HTS nastal v červenci 2017, kdy tato skupina převzala kontrolu nad hraničním přechodem Bab al-Hawa, což pro ni představovalo jeden z největších zdrojů příjmů v severozápadní Sýrii a naprosto mimořádnou strategickou akvizici z hlediska vztahu s Tureckem."

V lednu 2018 byla v severozápadní Sýrii okupované HTS založena společnost Watad Petroleum Company a byla jí udělena exkluzivní práva na dovoz ropných derivátů a plynu z Turecka do této oblasti. V červnu 2020 začala společnost HTS nahrazovat syrskou libru tureckou lirou a naceňovat zboží v lírach. Turecká vláda se tak díky své masivní ekonomické podpoře stala pro džihádistickou HTS záchranným lanem.

25. dubna 2022 turecká média [informovala](#), že byl propuštěn z vězení masový vrah a člen tureckého Hizballáhu Mehmet Salih Kölge. V letech 1999 až 2001 se Kölge, jehož soud trval šest let, účastnil výslechů za použití mučení. Turecký nejvyšší soud ve svém rozhodnutí uvedl, že byl odpovědný za zabití 91 občanů při 157 ozbrojených akcích a vydal rozkazy k operacím, které způsobily zranění 66 lidem.

Kölge, který byl dříve odsouzen k doživotnímu trestu bez možnosti propuštění, byl propuštěn z vězení před místními volbami 31. března 2019.

13. května 2022 turecká média [uvedla](#), že Turecko propustilo z vězení tři další vrahy, odsouzené k doživotnímu vězení bez možnosti propuštění za účast na zabití 28 lidí, zranění 14 lidí, únos a podpálení 4 vozidel při 48 ozbrojených akcích spáchaných ve jménu tureckého Hizballáhu.

Současně eskalovala turecká vojenská invaze do Iráku a iráckého Kurdistánu, kterou Turecko pojmenovalo "operace Claw-Lock". Jezídkové, Kurdové a Asyřané žijící v Iráku jsou tureckými vojenskými akcemi vážně postiženi. [Média](#) uvedla, že při dvou tureckých náletech na irácký Kurdistán provedených 21. května 2022, z nichž jeden byl zaměřen na uprchlický tábor v Machmúru pod správou OSN, bylo zabito nejméně pět lidí a další lidé byli zraněni.

Opakované útoky tureckých vojenských letadel v Iráku - včetně jezidské domoviny Sindžáru - [brání](#) jezídům, kteří byli v roce 2014 násilně vysídleni ISIS, v návratu domů. [Podle](#) zprávy nevládní a neziskové organizace *Assyrian Policy Institute* z roku 2021:

"K [tureckým] náletům často dochází v těsné blízkosti oblastí obývaných převážně

asyrskými, jezídkými a kurdskými civilisty, což představuje značná rizika včetně ohrožení životů civilistů, vysídlení, traumatizace, ničení majetku a zemědělské půdy a ohrožení živobytí.”

Mezitím turecká vláda [nadále vyhrožuje](#) Řecku, dalšímu členskému státu NATO, kvůli řeckým ostrovům v Egejském moři. 26. května 2022 [řekl](#) turecký ministr zahraničí Mevlüt Çavuşoğlu novinářům, že Řecko musí stáhnout svou armádu ze svých ostrovů v Egejském moři. “Neblafujeme. Pokud nám Atény nevyhoví, budeme věc řešit rozhodnějším způsobem,” řekl Çavuşoğlu s tím, že Ankara je připravena zpochybnit řeckou svrchovanost nad ostrovy.

Přestože [oficiální stránky](#) NATO tvrdí, že NATO “prosazuje demokratické hodnoty” a “zavazuje se řešit spory mírovou cestou,” činy turecké vlády po desetiletí přinášejí pouze smrt a zkázu bezpočtu lidí jak v samotném Turecku, tak i v dalších zemích. Nepřistoupit na turecké hrozby, agresí a vydírání je tak i ve vlastním zájmu NATO.

Poznámka překladatele

Ministři zahraničí Švédska, Finska a Turecka podepsali 28. června 2022 v rámci summitu NATO v Madridu společné memorandum. Turecko poté upustilo od svých výhrad proti vstupu Švédska a Finska do Severoatlantické aliance. Text memoranda v angličtině je [ZDE](#), strojový překlad do češtiny je [ZDE](#).

úvodní foto: Tureckem podporovaní džihádisté v Sarakíbu v severozápadní Sýrii, 27. února 2020. (Foto: Bakr Alkasem / AFP prostřednictvím Getty Images)

AUTOR: Uzay Bulut

[ZDROJ](#)